

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	25.04.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2019
Avaldamismärge:	

Kanaliseerimisehitiste veekaitseõuded¹

Vastu võetud 16.05.2001 nr 171
[RT I 2001, 47, 261](#)
jõustumine 01.01.2002 ja 1.01.2005

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.09.2006	RT I 2006, 40, 310	23.09.2006
15.04.2010	RT I 2010, 16, 88	25.04.2010

Määrus kehtestatakse «[Veeseaduse](#)» § 26 lõike 3 alusel ja kooskõlas lõike 4 punktiga 1.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse reovee kogumiseks, puhastamiseks või suublasse juhtimiseks rajatud kanalisatsiooniorustiku, reoveepuhasti, pumpla või muu reovee kogumise, puhastamise ja heitvee suublasse juhtimisega seotud hoone või rajatise (edaspidi *kanalisatsiooniehitis*) veekaitseõuded. Määrusega ei kehtestata nõudeid sademevee kanalisatsiooniehitistele ega ühiskanalisatsiooni juhitava reovee eelpuhastile, välja arvatud purgimissõlme puhastile.

[[RT I 2010, 16, 88](#)- jõust. 25.04.2010]

(2) Kanalisatsiooniehitiste veekaitseõuded on kanalisatsiooniehitiste planeerimis-, ehitus- ja eksploatatsiooninõuded.

§ 2. Reoveepuhastid

(1) Reoveepuhastis kõrvaldatakse reoained ja ebasoovitavad organismid reoveest mehaaniliste, bioloogiliste või füüsikalise-keemiliste võtetega.

(2) Reoveepuhastid jagunevad:

- 1) suurteks reoveepuhastiteks ehk suurpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti (edaspidi *ie*) või enam;
- 2) väikesteks reoveepuhastiteks ehk väikepuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on 50–2000 ie;
- 3) omapuhastiteks ehk kohtpuhastiteks, mille projekteeritud reostuskoormus on kuni 50 ie;
- 4) eelpuhastiteks, milleks on muda-, liiva-, rasva- ja õlipüünised ning nende kombinatsioonid ja muud reovee osalise puhastamise tehnoloogilised seadmed, mille läbimise järel reovesi juhitakse ühiskanalisatsiooni;
- 5) tööstusreoveepuhastiteks, mis puhastavad vaid tööstuses või muu tootmise käigus tekkinud reovett ja kust heitvesi juhitakse otse suublasse.

[[RT I 2010, 16, 88](#)- jõust. 25.04.2010]

(3) Inimekvivalentiks loetakse ühe inimese põhjustatud keskmise ööpäevase tingliku veereostuskoormuse ühikut. Biokeemilise hapnikutarbe (BHT₇) kaudu väljendatud inimekvivalenti väärtus on 60 g hapnikku ööpäevas.

(4) Jõudlus ehk projekteeritud reostuskoormus käesoleva määruse tähenduses on reostuskoormus inimekvivalentides, mida reoveepuhasti suudab ööpäevas maksimaalselt puhastada.

[[RT I 2010, 16, 88](#)- jõust. 25.04.2010]

§ 3. Kuja

(1) Kuja käesoleva määruse tähenduses on kanalisatsiooniehitiste, torustik välja arvatud, lubatud kõige väiksem kaugus hoonest, joogivee salv- või puurkaevust ning muuks kui joogiveeotstarbeks kasutatavast puurkaevust. Kuja ulatus sõltub suublaks olevast pinnasest ja selle omadustest, reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormusest, reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise viisist ning reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast.

(2) Kuja ulatust arvestatakse kanalisatsiooniehitise hoone välisseinast, seadme külgmisest välispinnast või reoveesette tahendus- või kompostimisväljaku, biotiigi või tehis- ja avaveelise märgala, pinnasfiltersüsteemi või taimestikpuhasti välispiirjoonest.

(3) Kuja määratakse eraldi igale §-s 5 sätestatud reovee puhastamise ja reoveesette töötlemise protsessi tehnoloogilisele osale. Kujade kattuvuse korral tuleb lähtuda kõige rangemast nõudest.

(4) Joogivee puurkaevu sanitaarkaitseala ja kuja kattumise korral tuleb lähtuda kõige rangemast nõudest.

(5) Kuja piires võivad asuda kanalisatsiooniehitiste teenindamiseks vajalikud hooned ning muud tööstus-, lao-, transpordi- ja sidehooned hoone omaniku ja vee-ettevõtja omavahelise kirjaliku kokkuleppe korral.
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

§ 3¹. Kanalisatsiooniehitisest lähtuva reostuse mõju ärahoidmine ja vähendamine

(1) Kanalisatsiooniehitisest lähtuva reostuse mõju, mis kahjustab või võib kahjustada inimese tervist või keskkonda, sh põhjustades kahju varale või raskendades või takistades keskkonna kasutamist puhkeaja veetmiseks või muul õiguspärasel viisil, ei tohi ulatuda kujast kaugemale.

(2) Kui kanalisatsiooniehitisest lähtuv lõikes 1 nimetatud mõju ulatub kujast kaugemale, peab sellise mõju ärahoidmiseks või vähendamiseks rakendama vajalikke meetmeid, sealhulgas:

- 1) kuja ulatuse suurendamine juhul, kui see ei too kaasa põhjendamatuid kitsendusi maaomanikele;
- 2) reovee puhastamise või reoveesette töötlemise protsessi tehnoloogilise viisi muutmine;
- 3) kanalisatsiooniehitise asukoha muutmine;
- 4) muude tõhusate meetmete rakendamine, mille on Keskkonnaamet eelnevalt heaks kiitnud.

[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

2. peatükk KANALISATSIOONIEHITISE PLANEERIMISE NÕUDED

§ 4. Reoveepuhasti asukoha valik

Reoveepuhasti asukoha valikul tuleb arvestada:

- 1) et reoveepuhasti paikneks kohas, kus reoveepuhasti avariid korral reovesi ei ohusta põhjavett;
- 2) et reoveepuhasti jääks asulast valdavate tuulte suhtes allatuult, välja arvatud kinniste süsteemide korral;
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]
- 3) et reoveepuhasti paikneks kohas, mida ei ohusta üleujutused;
- 4) olemasolevat kanalisatsiooni ja selle seisundit;
- 5) maa-ala ehitus- ja hüdrogeoloogilisi tingimusi;
- 6) määruse §-des 5-9 kujade suhtes sätestatud nõudeid.

§ 5. Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad

Väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad sõltuvalt reovee puhastamiseks kasutatavast tehnoloogiast ja reoveesette töötlemise viisist ja reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormusest on:

Reovee puhastamise või reoveesette töötlemise protsessi tehnoloogiline viis	Kuja (meetrites)				
	Väikepuhasti projekteeritud reostuskoormus, ie		Suurpuhasti projekteeritud reostuskoormus, ie		
	50–299	300–1999	2000–9999	10 000–99 000	100 000 ja enam
Avatud mahutid ning hoonevälised reovee puhastusseadmed	50	100	150	200	300
Maa-alused või pealt kinnised mahutid ning kinnises hoones	25	50	100	150	200

paiknevad reovee puhastusseadmed					
Maa-alused või pealt kinnised mahutid ning kinnises hoones paiknevad reovee puhastusseadmed, kus kogu ventilatsiooniõhk puhastatakse vastavalt «Välisõhu kaitse seadusele»	20	35	50	100	150
Kinnises mahutis või hoones toimuv settekäitlus	25	50	100	150	200
Reoveepuhasti juures või eraldi paiknevad reoveesettebasseinid või reoveesettetahendus- või kompostimisväljakud	50	100	150	200	300
Kinnises mahutis või hoones toimuv settekäitlus, kus kogu ventilatsiooniõhk puhastatakse vastavalt «Välisõhu kaitse seadusele» ja sette laadimine ning juurde- ja äravedu toimub kinniselt	20	35	50	100	150
Pinnasfiltersüsteemid	25	50	100	150	200
Põhipuhastina kasutatavad biotiigid, tehis- ja avaveelised märgalad, taimestikpuhastid	50	100	200	500	

[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

§ 6. Omapuhasti rajamisel arvestatavad nõuded

(1) Omapuhasti rajamisel peab arvestama, et:

- 1) selle kuja on vähemalt 10 m, välja arvatud septiku või muu pealt kinnise omapuhasti korral;
- 2) septiku või muu pealt kinnise omapuhasti kuja on vähemalt 5 m;
- 3) omapuhastit tohib ehitada alla 2000 ie reostuskoormusega reoveekogumisalale, kus puudub ühiskanalisatsioon, ning väljapoole reoveekogumisala;
- 4) see peab paiknema joogiveekaevude suhtes allandlva ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.

[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

(2) Septik on pealt kinnine setiti, millesse sadestunud, läbivoolava reoveega kokku puutuva sette orgaaniline aine laguneb anaeroobselt.

§ 7. Omapuhasti kuja

Omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja joogiveesalvkaevu vaheline kaugus sõltub suublaks olevast pinnasest ja selle omadustest, maapinna langusest ning ei tohi olla väiksem kujast:

Maapinna lang, %	Kuja (meetrites)		
	Suublaks olev pinnas ja selle omadused		
	Keskliivast peenem liiv ja muu peenterine pinnas, mille $d_{10}^1 < 0,1$ mm	Peenliivast jämedam liiv ja muu keskterine pinnas, mille $d_{10}^1 > 0,1$ mm	Moreen
< 5	30	50	30
5-15	20	30	20

¹ d_{10} - tera läbimõõt, millest väiksemaid osakesi on pinnases 10 %.

§ 8. Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja

(1) Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja ulatus sõltub reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast. Kui vooluhulk on kuni $10 \text{ m}^3/\text{d}$, peab kuja olema 10 meetrit; kui vooluhulk on üle $10 \text{ m}^3/\text{d}$, peab kuja olema 20 meetrit.

(2) Kui ei ole võimalik täita lõikes 1 kuja kohta esitatud nõudeid, võib kuja piiresse jääda hoone, kui ühiskanalisatsiooni omanik või valdaja on hoone omanikult saanud sellekohase kirjaliku nõusoleku.
[RT I 2006, 40, 310- jõust. 23.09.2006]

§ 9. Purgimissõlme kuja

(1) Purgimissõlme kuja peab olema 30 meetrit.
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

(2) Purgimissõlm on reovee tekkekohas kogutud reovee ja fekaalide ühiskanalisatsiooni juhtimise koht.
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

§ 9¹. Reoveepuhasti valik

Reoveepuhasti valikul tuleb arvestada:

- 1) heitvee kohta kehtestatud nõudeid;
- 2) reovee füüsikalisi ja keemilisi omadusi;
- 3) reovee tekkimise ja selle omaduste muutumise dünaamikat ajas;
- 4) reoveepuhastile suunatava reovee reostus- ja hüdraulilise koormuse muutumist tulevikus;
- 5) reoveepuhasti maksumust selle toimimise kestel;
- 6) reoveepuhasti rajamise ja kasutamise majanduslikku otstarbekust;
- 7) pinnasesse immutamise korral põhjavee kaitstust;
- 8) heitvee suublaks oleva veekogu kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid.

[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

3. peatükk KANALISATSIOONIEHITISE EHTUSNÕUDED

§ 10. Kanalisatsiooniehitise projekt

Kanalisatsiooniehitiste ehitamiseks vajaliku projekti koostamisel tuleb arvestada:

- 1) parimat võimalikku tehnikat;
- 2) reovee tegelikku ja prognoositavat arvutushulka ning reostusnäitajaid;
- 3) vajadust piirata saastunud sademevee heitmist veekogudesse;
- 4) vajadust tagada uue reoveepuhasti ehitamise ajal vana reoveepuhasti häireteta töö või reovee puhastamine mingil muul viisil.

§ 11. Reoveepuhasti ümberehitamise nõue

Reoveepuhasti tuleb ümber ehitada, kui reovee koostis või kogus on muutunud, ning vee erikasutusloa nõudeid ei ole enam võimalik täita.

§ 12. Kanalisatsiooniehitise projekteerimise, lekkkindluse ja pideva elektritoite nõuded

(1) Kanalisatsiooniehitis tuleb projekteerida ja ehitada nii, et see tagaks vee erikasutusloa nõuete täitmise.

(2) Keskkonnareostuse vältimiseks peavad kanalisatsioonitorustikud olema veetihedad. Kasutusele võetavate kanalisatsioonitorustike veetiheduse hindamiseks kasutatakse Eesti standardit EVS-EN 1610:2007 «Dreenide ja kanalisatsioonitorustike ehitamine ja katsetamine».
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

(3) Uutel suurpuhastitel peab olema pidev elektritoide.

§ 13. Seadmed suurpuhasti töö jälgimiseks

Suurpuhastil peab olema vooluhulgamõõtur ja muud puhastusprotsessi jälgimiseks ja juhtimiseks vajalikud mõõteriistad ning automaatse proovivõtu võimalus.

§ 14. Proovivõtmine reoveepuhastitest

(1) Reoveepuhastitest, välja arvatud süsteemid, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove nii juurdevoolavast reoveest kui ka väljuvast heitveest.

(2) Süsteemist, mida kasutatakse alla 5 m³ heitvee immutamiseks ööpäevas, peab olema võimalik võtta proove juurdevoolavast reoveest.

[RT I 2006, 40, 310- jõust. 23.09.2006]

§ 15. Reoveepuhastite toimimisaeg

Reoveepuhasti tuleb ehitada nii, et väikepuhastil oleks toimimisaeg vähemalt 30 aastat, suurpuhastil vähemalt 50 aastat ning pinnaspuhastil, tehismärgalal, taimestikpuhastil või biotiigil vähemalt 15 aastat.

§ 16. Reoveepuhastite konstruktsiooninõuded

(1) Reoveepuhasti veealused metallosad tuleb valmistada happeskindlast terasest või muust korrosioonikindlast materjalist. Veepealsed mustmetallosad tuleb kuumtsinkida või katta korrosioonikindla värv-, plast- või muu kattega.

(2) Reoveepuhastite külmumisohtlikud osad tuleb soojustada.

(3) Biotiikide põhja ja põhjavee kõrgeima taseme vahe peab olema vähemalt 1,2 meetrit. Kui põhjavesi on ohustatud, tuleb pinnasfiltrid, tehismärgalad ja taimestikpuhastid ning biotiigid voorderada geomembraaniga.

(4) Suurpuhastil peavad olema reoveesettekäitlusseadmed.

(5) Reoveesette tahendusväljakute äravooluvesi ning settekompostimisväljakutel kogunev sademevesi tuleb puhastada reoveepuhastis.

(6) Reoveepuhasti heitvett peab olema võimalik desinfitseerida kas statsionaarsete või selleks otstarbeks paigaldatavate seadmetega.

§ 17. Purgimissõlme ehitusnõuded

(1) Ühiskanalisatsiooniga katmata alal tekkiva ja kokku kogutava reovee juhtimiseks reoveepuhastisse rajatakse purgimissõlm.

(2) Purgimissõlme peab rajama reoveekogumisalale, mille reostuskoormus on 1000 ie või enam.

(3) Purgimissõlme peab rajama reoveekogumisalale, mille reostuskoormus on alla 1000 ie, kui lähim purgimissõlm asub kaugemal kui 30 km või lähim puhasti ei võimalda täita täiendava reovee purgimise tulemusel lõikes 5 sätestatud või purgimissõlme rajamise kohustus on ette nähtud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga. Purgimissõlme täpne asukoht määratakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga, arvestades käesolevas määruses sätestatud.

(4) Purgimisteenuse osutamiseks peab reoveepuhastil olema välja ehitatud purgimissõlm.

(5) Purgitava reovee reostuskoormus ei või ületada ööpäevas enam kui 10% reoveepuhasti projekteeritud reostuskoormusest.

(6) Purgimissõlm ehitatakse soovitatavalt reoveepuhasti territooriumile ning selles peab toimuma reovee mehhaaniline puhastus tasemel, mis tagab purgitava reovee takistusteta juhtimise reoveepuhastisse ning puhastusprotsessi töörežiimi häireteta töö. Kui reovesi juhatakse väikepuhastisse, peab purgimissõlmel olema ka vooluhulgaühtlusti.

(7) Lõigetes 5 ja 6 sätestatud kohaldatakse ka sellisele purgimissõlmele, mille rajamine ei ole kohustuslik käesoleva paragrahvi kohaselt.

[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

4. peatükk

KANALISATSIOONIEHITISE EKSPLUATATSIOONINÕUDED

§ 18. Piirdenõue

Väike- ja suurpuhastid peavad olema ümbritsetud piirdega, millel peab olema teave reoveepuhasti valdaja ja operaatori nime ja kontaktandmetega.

§ 18¹. Hooldusnõue

Kanalisatsioonisüsteeme tuleb perioodiliselt hooldada nii, et oleks tagatud süsteemide nõuetekohane toimimine, sh biotikide kaldad peavad olema niidetud ja võsast vabad.
[RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

§ 19. Suurpuhastite puhastusprotsessi kontrollimine

Suurpuhastitel jõudlusega üle 10 000 ie peab puhastusprotsessi kontrollimiseks ja juhtimiseks olema laboratoorium või peab igapäevane laboratoorne kontroll olema tagatud mingil muul moel.

§ 20. Avariisignalisatsiooni nõue

Suurpuhastitel peab tehnoloogilise põhiseadmetiku avariist teavitamiseks olema avariisignalisatsioon.

§ 21. Puhastusprotsessi lakkamisest teatamine

[RT I 2006, 40, 310- jõust. 23.09.2006]

Kui väike- või suurpuhasti puhastusprotsess lakkab, peab sellest kohe, ja ühe ööpäeva jooksul ka kirjalikult, teatama vee erikasutusloa väljaandjale ja keskkonnajärevalve asutusele.

§ 22. Reoveepuhasti tehniline dokumentatsioon

(1) Tarnija või projekteerija peab reoveepuhasti kasutusloa andmisel reoveepuhasti valdajale üle andma reoveepuhasti tehnilise dokumentatsiooni, mis peab sisaldama andmeid:

- 1) reoveepuhasti projekteerija või tarnija kohta (kontaktandmed);
- 2) kasutatavate reoveepuhastusviiside ja reoveepuhasti jõudluse kohta;
- 3) reoveepuhasti tähtsamate tehniliste näitajate ja reovee puhastamisel kasutatavate tehnoloogiaseadmete kohta;
- 4) reoveesette käitlusviisi kohta;
- 5) tööohutusnõuete kohta;
- 6) hooldusnõuete kohta.

(2) Olemasoleva reoveepuhasti tehnilise dokumentatsiooni olemasolu peab tagama valdaja.

§ 23. Reoveepuhasti hoolduspäevik

(1) Väike- ja suurpuhasti valdaja on kohustatud pidama reoveepuhasti hoolduspäevikut, kuhu kantakse:

- 1) reoveepuhasti hooldusnõuete täitmiseks tehtud hooldetööd (reoveepuhasti sõlmede vahetuse või rikete kõrvaldamise tulemused);
- 2) andmed reovee puhastamisel eemaldatud võreprahi, liiva ja sette ning kasutatud kemikaalide kohta;
- 3) andmed vee erikasutusloaga määratud reostusnäitajate analüüsitulemuste ja reovee mõõdetud vooluhulga kohta.

(2) Reoveepuhasti valdaja peab säilitama hoolduspäevikut vähemalt viis aastat.

§ 24. Kanalisatsiooniehitise seisundi kontroll

Kanalisatsiooniehitise seisundi kontrolli peab selle valdaja korraldama vähemalt üks kord viie aasta jooksul, mille kohta tuleb koostada akt, mida valdaja säilitab vähemalt 10 aastat.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 24¹. Kuja ulatuse kohaldamine

(1) Paragrahvides 5–7 sätestatud kuja ulatust kohaldatakse üld- ja detailplaneeringu kehtestamise ajal kehtinud määruse redaktsioonis.

(2) Kuja ulatust ei kohaldata enne 1. jaanuari 2002. a ehitatud kanalisatsiooniehitistele juhul, kui kuja ulatust ei ole võimalik tagada kuja piires asuvate olemasolevate hoonete, joogivee salv- või puurkaevude või muuks kui joogiveeotstarbeks kasutatavate puurkaevude tõttu eeldusel, et on täidetud § 3¹ lõikes 1 sätestatu. [RT I 2010, 16, 88- jõust. 25.04.2010]

§ 25. Määruse jõustumine

(1) Määruses esitatud kanalisatsiooniehitiste eksploatatsiooni- ning uute kanalisatsiooniehitiste planeerimis- ja ehitusnõuded jõustuvad 1. jaanuaril 2002. a.

(2) Määruses esitatud kanalisatsiooniehitiste ehitusnõuded olemasolevatele kanalisatsiooniehitistele jõustuvad 1. jaanuaril 2005. a.

¹ Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ (EÜT L 135, 30.05.91, lk 1; EÜT L 226, 07.09.93; EÜT L 001, 03.01.94, lk 494; EÜT 067, 07.03.98, lk 29)